

Αντί Προλόγου

Η Λευκόβρυση είναι από τα ωραιότερα προάστια της Κοζάνης από την οποία απέχει 3 χιλιόμετρα. Είναι χτισμένη **σε υψόμετρο 660 μέτρων** στον επαρχιακό δρόμο **Κοζάνης – Αιανής** κοντά στα πόδια μικρών λόφων. Πολλά σπίτια της φαίνονται δεμένα στο βάθος μιας χαράδρας την οποία σχηματίζουν οι δύο μικροί λόφοι.

Η Λευκόβρυση είναι από τα ελάχιστα χωριά του νομού που παρουσιάζει μια σημαντική αυξητική πληθυσμιακή τάση η οποία καταγράφεται σε κάθε απογραφή. Το 1913 είχε 334 κατοίκους, το 1920 είχε 667 κατοίκους και το 1928 έπειτα της ανταλλαγής των πληθυσμών είχε 488 κατοίκους. Το 1940 είχε 638 κατοίκους, το 1951 είχε 693, το 1961 είχε 730, το 1971 είχε 629 (ο πληθυσμός μειώνεται λόγω της μετανάστευσης των χωριανών μας στην Γερμανία, Καναδά, Αυστραλία), το 1981 είχε 851, το 1991 είχε 923.

Έπειτα από το νόμο Καποδίστρια αποτελεί **δημοτικό διαμέρισμα του Δήμου Κοζάνης** της επαρχίας του

Νομού Κοζάνης

και έχει 1095 κατοίκους (απογραφή 2001), σήμερα όμως υπολογίζεται ότι κατοικείται από 1500.

Το τριθέσιο Δημοτικό σχολείο

έπειτα από τις ζημιές που υπέστη από τον σεισμό του 1995, γκρεμίστηκε και στην θέση του κτίστηκε

εξαθέσιο Δημοτικό σχολείο.

Συνορεύει με τα κτήματα της πόλη της Κοζάνης και των χωριών **Αγία Παρασκευή,**

Άργυλος, Βατερό, Πρωτοχώρι, Καρυδίτσα, Κρόκος.

Στην καλλιεργημένη έκταση της περίπου 5 τετραγωνικά χιλιόμετρα ομαλού κάμπου παλαιότερα ευδοκίμοιζαν περισσότερο, ο καπνός, το σιτάρι, η πατάτα, τα όσπρια, και οπωροφόρα δένδρα (αχλαδιές, μηλιές, δαμασκηνιές και κερασιές). Σήμερα παράγονται κυρίως σιτάρι, οπωροκηπευτικά, σταφύλια, και κρόκος.

Η ακριβής χρονολογία της ίδρυσης του χωριού δεν είναι γνωστή, γιατί δεν υπάρχουν και δεν αναφέρονται μνημεία ιστορικά και βυζαντινά. Μπορεί όμως κάποιος να κρίνει από ορισμένα δεδομένα και να καταλήξει σε συμπεράσματα. Οι κάτοικοι του χωριού πριν της ανταλλαγής πληθυσμών μεταξύ Ελλάδος και Τουρκίας το 1923, ήταν όλοι Τούρκοι, οι οποίοι ζούσαν έχοντας χαμηλό πνευματικό και οικονομικό επίπεδο. Τα σπίτια τους ήταν κακοφτιαγμένα και βρίσκονταν σε πολύ κακή κατάσταση, τα σπίτια ήταν χαμηλά και έδιναν την εντύπωση καταυλισμού τσιγγάνων. Ακόμα και ένας μετρίου αναστήματος για να μπει μέσα στα σπίτια έπρεπε να σκύψει. Το μόνο οικοδόμημα που ξεχώριζε ήταν το τζαμί, αλλά και αυτό κακοφτιαγμένο από άχρηστα υλικά έμοιαζε σαν αχερώνας και μόνο ο φιλός μιναρές ήταν φτιαγμένος με πελεκητή πέτρα και ασβεστοκτισμένος, δείχνοντας ίχνη τέχνης.

Λέγεται ότι στον ίδιο χώρο πολύ πριν υπήρχε **χριστιανικός ναός αφιερωμένος στον Άγιο Νικόλαο**, στη θέση του οποίου και από τα υλικά του, κτίστηκε το τζαμί. Αυτό βεβαιώνεται και από τις ανασκαφές που έγιναν αργότερα και βρέθηκαν τα ασβεστοκτισμένα θεμέλια της εκκλησίας. Άλλες πάλι πληροφορίες λένε ότι τον 18ο αιώνα, δυτικά του χωριού και σε απόσταση 500 μέτρων στην πλαγιά κοντινού λόφου υπήρχε ένα **εξωκκλήσι στην μνήμη της Αγίας Μαρίας**.

Κατά το σκάψιμο των θεμελίων, για την κατασκευή του νέου εξωκκλησιού βρέθηκαν, ανάγλυφη αναθηματική στήλη του 2ου μΧ αιώνα, τα θεμέλια παλαιού ναού με προσανατολισμό και τάφοι με πέτρινες πλάκες χωρίς συνοδευτικά αντικείμενα κι επιγραφές. Επίσης στα δυτικά του χωριού, στην περιοχή "Βουβάλα", βρέθηκαν νεολιθικά εργαλεία. Όλα αυτά επιβεβαιώνονται από τους Έλληνες πρόσφυγες που ήρθαν και εγκαταστάθηκαν στο χωριό. Κατά τον 14 αιώνα όταν ολόκληρη η δυτική Μακεδονία βρέθηκε κάτω από τον Τούρκικο ζυγό, οι Τούρκοι έδιωξαν όλους τους Έλληνες από τις πολύ παραγωγικές πεδιάδες και τις πήραν οι ίδιοι. Οι Έλληνες πήγαν σε ορεινά μέρη και τα κτήματα παραδόθηκαν με νόμο στους Τούρκους αγάδες.

Η Ιστορία της Λευκόβρυσης μέσα από τις Αναμνήσεις

Συντάχθηκε απο τον/την tsanidis

Δευτέρα, 10 Ιανουάριος 2011 02:32 - Τελευταία Ενημέρωση Τρίτη, 15 Μάρτιος 2011 19:28

Η ονομασία

Από τάφους που άνοιξαν οι χείμαρροι στους πρόποδες του δυτικού λόφου του χωριού, βρέθηκαν διάφορα αντικείμενα στρατιωτών πρωτογενούς μορφής. Φαίνεται ότι εδώ έγιναν διαμάχες και σκοτώθηκαν πάρα πολλοί άνθρωποι, πιθανότερα ίσως **στα μέσα του 14ου αιώ να** , όταν η **δυτική Μακεδονία**

άλλαζε επί σειρά ετών αφεντικά, μέχρι τη στιγμή που επικράτησαν οι Σέρβοι.

Αυτό ενισχύεται και από την **παλιά ονομασία του χωριού, “Ισβορος”** που στην σλαβική γλώσσα σημαίνει “κεφαλάρι” και παραπέμπει στην παρακείμενη πηγή νερού.

Στα χρόνια της τουρκοκρατίας η πηγή ονομαζόταν **“Ακ Μπουνάρ”** που στα τούρκικα σημαίνει λευκή – βρύση ή Άσπρη- πηγή. Μέχρι το 1923 κρατούσε και τις δύο ονομασίες οι ντόπιοι το ονόμαζαν “Ισβορος” και οι Τούρκοι “Ακ μπουνάρ”. Άλλη παλαιότερη ονομασία δεν είναι γνωστή.

Η πηγή την οποία αναφέραμε παραπάνω έγινε η αιτία , η αφορμή το χωριό από “Ακ-Μπουναρ” να πάρει την ονομασία Λευκή-Βρύση, και στις [20 Ιανουαρίου 1927](#) [με το ΦΕΚ 18/1927](#) παίρνει την σημερινή του ονομασία **Λευκόβρυση.**

Οι πρώτοι πρόσφυγες

Το 1923 ήρθαν και κατοίκησαν 60 περίπου οικογένειες από πρόσφυγες Έλληνες του Πόντου και της Μικράς Ασίας οι οποίοι σε οικτρή και άξια για δάκρυα κατάσταση, σαν ναυαγοί από τον μεγάλο ξεριζωμό του 1922, άφησαν στον Πόντο και την Μικρά Ασία τα σπίτια, τις εκκλησίες, τα μνημεία (τους τάφους) των δοξασμένων πατεράδων τους και χρώμα ελληνικό και ήρθαν στο άλλο μέρος της πατρίδας, σε άλλα χώματα της Ελλάδος, με

Η Ιστορία της Λευκόβρυσης μέσα από τις Αναμνήσεις

Συντάχθηκε απο τον/την tsanidis

Δευτέρα, 10 Ιανουάριος 2011 02:32 - Τελευταία Ενημέρωση Τρίτη, 15 Μάρτιος 2011 19:28

την “Συνθήκη περί ανταλλαγής” πληθυσμών του 1923 μεταξύ των μουσουλμάνων και των χριστιανών, ενώ ταυτόχρονα οι Τούρκοι εγκατέλειπαν κι’ αυτοί για πάντα την Ελλάδα. Έτσι το χωριό το κατοίκησαν πάλι Έλληνες.

Οι νέοι κάτοικοι του χωριού οι οποίοι στην ουσία είναι γνήσιοι Έλληνες, οι περισσότεροι ήρθαν από τα **παράλια της Τραπεζούντας** από την μεσαιωνική πόλη του δυτικού Πόντου που ονομάζονταν Ίβωρα ή Ίβωρα **(περιοχή** και

Τσορούμ)

από τα παράλια της

Σμύρνης.

Οι πρόσφυγες του πόντου ήρθαν από τα χωριά

Αργαλί, Κονκάν, Ζιλμερά, Πολίτα, Χολομάνα και Καρλούκ

. Η

Πολίτα

εκκλησιαστικά ανήκε στην μητρόπολη Τραπεζούντας, όπως και η Ζιλμερά και το Αργαλί.

Η Χολομάνα βρίσκονταν δυτικά της Τραπεζούντας σε απόσταση 4-5 χιλιομέτρων από την πόλη. Πριν το 1922 είχε 700 κατοίκους, δύο ενορίες και ένα σχολείο με 4 δασκάλους. Ασχολούνταν κυρίως με την αλιεία. Αποβιβάστηκαν από την σκάλα της Τραπεζούντας στο **θωρηκτό Αβέρωφ**

. Οι Πόντιοι, γνήσιοι απόγονοι των αρχαίων θαλασσοπόρων Ιώνων, όταν ήρθαν στην νέα τους πατρίδα κουβάλησαν μαζί τους, τον πνευματικό και εθνικό πλούτο, και προπαντός τον πολυτιμότερο θησαυρό της αρχαιότητας, το διαλεκτικό τους ιδίωμα (τη γλώσσα τους) το οποίο ανέπτυξαν και διατήρησαν οι πατεράδες τους τόσους αιώνες στις μακρινές περιοχές του Εύξεινου Πόντου. Θρύλοι, παραδόσεις και δοξασίες, είναι γεμάτες από τις αναμνήσεις, της μεσαιωνικής αυτοκρατορίας.

Στα δημοτικά τραγούδια τους φαίνεται η ελληνική ψυχή και λάμπουν οι άνθρωποι της Φυλής, **που αγαπούσαν και λάτρευαν την φύση, την ομορφιά, την φιλοτιμία, την ευγένεια και την φιλοπατρία** . Όλα αυτά αποτελούν την σιδερένια ενότητα, την εθνική ομοψυχία, των Ποντίων Ελλήνων. Ενότητα, που ούτε οι αποστάσεις ούτε οι ιστορικές περιπέτειες, ούτε οι πολιτικές αυθαιρεσίες ήταν ικανές να διασπάσουν.

Οι κάτοικοι, από την αρχαία και μεσαιωνική πόλη του δυτικού Πόντου που ονομάζονταν Ίβωρα ή Ίβωρα, στην συνέχεια Ίβωρνα ή Ίβυρνα και σήμερα ονομάζεται Τσορούμ, παρά τον ένοπλο αγώνα τους κατά των μέτρων που έπαιρναν οι τουρκικές κυβερνήσεις και των πιέσεων που ασκούσαν για τον εξισλαμισμό και αφανισμό τους, αυτοεξοριζόντουσαν στις ορεινές περιοχές χάνοντας το γλωσσικό τους ιδίωμα.

Όταν επέστρεφαν στα χωριά τους όλοι ανεξαιρέτως είχαν πλέον μητρική, την τούρκικη γλώσσα.

Οι κάτοικοι που προέρχονταν από την **περιοχή της Σμύρνης** έφεραν μαζί τους και όλα τα ήθη και έθιμα του πνευματικού και κοινωνικού βίου της

ελληνικής Ιωνίας

. Ωστόσο η αριθμητική, οικονομική και πνευματική ανάπτυξη του ποντιακού στοιχείου κατά αντίστροφο αναλογία προς τα δύο άλλα στοιχεία είχε μεγάλη επίδραση στην γλώσσα, τα ήθη και έθιμα των δύο τελευταίων στο σημείο ώστε ακόμα και σήμερα να εξακολουθούν να χρησιμοποιούν τα γλωσσικά ιδιώματα της ποντιακής γλώσσας καθώς και τα ήθη και **έθιμα της ποντιακής λαογραφίας**.

Στους πρώτους αυτούς Έλληνες κατοίκους του χωριού, οι οποίοι ήταν κατά κύριο λόγο γεωργοί, διανεμήθηκαν κατ' εντολή της ελληνικής κυβερνήσεως όλα τα κτήματα των Τούρκων που αποχώρησαν και πλέον κάθε οικογένεια είχε ένα σπίτι (αυτών που αναφέρθηκαν στην αρχή), ένα στάβλο, έναν αχυρώνα, ένα ζώο για την καλλιέργεια της γης και αρκετά στρέμματα αγρών.

Εργατικοί και δραστήριοι επιδόθηκαν αμέσως στην εντατική καλλιέργεια της γης και σε λίγο χρονικό διάστημα μετέβαλαν την όψη του χωριού σε αληθινή όψη ελληνικού χωριού. Επειδή όμως τα παραγόμενα προϊόντα της πρώτης αυτής καλλιέργειας δεν επαρκούσαν και αρκετές φορές πολλές οικογένειες δεν εξασφάλιζαν το ψωμί τους, αναγκάζονταν να αγοράσουν αραβόσιτο , επί πιστώσει, για να εξασφαλίσουν το “καλαμποκίσιο” ψωμί . Αργότερα όμως με τη χρήση της μηχανικής καλλιέργειας και τη χρήση χημικών λιπασμάτων, η παραγωγή πολλαπλασιάστηκε και οι όροι διαβίωσης βελτιώθηκαν κατά πολύ.

Ιερός Ναός Αγίου Νικολάου

Ευλαβείς και ευσεβείς, με ριζωμένη στην ψυχή τους την **αγάπη για τον Θεό και την πίστη των Πατέρων** , δεν

Η Ιστορία της Λευκόβρυσης μέσα από τις Αναμνήσεις

Συντάχθηκε απο τον/την tsanidis

Δευτέρα, 10 Ιανουάριος 2011 02:32 - Τελευταία Ενημέρωση Τρίτη, 15 Μάρτιος 2011 19:28

λησμόνησαν τον καθήκον προς την θρησκεία. Από τις πρώτες μέρες της εγκαταστάσεως τους στο χωριό, όρισαν και τον χώρο της λατρείας τους. Μετέτρεψαν

με προσωπική εργασία

μια ημιτελή κατοικία σε ναό τον οποίο διακόσμησαν με λίγες παλιές εικόνες και

στις 15 Αυγούστου

, εορτή της κοιμήσεως της Θεοτόκου με θρησκευτική ευλάβεια και κατάνυξη,

προσευχήθηκαν στην πρώ τη θεία λειτουργία

, η οποία τελέσθηκε από τον

αείμνηστο ιερέα Πολυχρονίου Παπαδόπουλου(1923~1927).

Αργότερα όταν έγινε αισθητή η ανάγκη να βρεθεί διαφορετικός χώρος κοινής προσευχής και λατρείας, αντικαταστάθηκε ο πρώτος αυτός αυτοσχέδιος ναός με το μουσουλμανικό τέμενος αφού διαρρυθμίστηκε και διακοσμήθηκε ευπρεπώς. Ο λόγος που επιλέχθηκε ο συγκεκριμένος χώρος, όπως διατυπώθηκε και προηγουμένως, είναι ότι εκεί προ υπήρχε παλαιότερα εκκλησία του Αγίου Νικολάου, και αποφασίσθηκε κατόπιν κοινής συμφωνίας της Ιεράς Μητροπόλεως και των κατοίκων να τιμάται και ο νέος ναός με το όνομα του Αγίου Νικολάου.

Σήμερα στο χώρο αυτό υπάρχει, ο εξαιρετικού κάλλους βυζαντινού ρυθμού ναός του Αγίου Νικολάου

, του οποίου το ύψος της δαπάνης υπερβαίνει κατά τους μετριοτέρους υπολογισμούς το ποσό των 35.000δρχ. Κατά την έναρξη του έργου

(1947)

τέθηκαν σε κίνηση οι δυναμικότεροι μοχλοί της χριστιανικής ψυχής του χωριού.

Ιερείς και διδάσκαλοι, αρχιτέκτονες και οπλίτες, οι πάντες συνεισέφεραν

το κατά δύναμη για να ολοκληρωθεί αυτό το θεάρεστο έργο.

Περισσότερο όμως απ' όλους συντέλεσε η μεγάλη συμβολή του 2ου Συντάγματος Πυροβολικού και του αρχιτέκτονα Ιωάννη Πεκρίδη

και δεν θα ήταν καθόλου υπερβολή, αν λεγόταν ότι χωρίς την ηθική και υλική συμπαράσταση αυτών, θα ήταν αδύνατη η ανέγερση του ναού.

Το 2ο Σύνταγμα Πυροβολικού στρατοπέδευε τότε για μεγάλο χρονικό διάστημα στην Χαρίσιο Γεωργική Σχολή

. Αυθόρμητα ανέλαβε την μεταφορά στο τόπο της ανέγερσης , με τα οχήματα της μονάδας του, των οικοδομικών υλικών (πέτρες, ασβέστη, άμμο κ.α.).

Ο αρχιτέκτονας Ιωάννης Πεκρίδης

εκτός του ότι διεύθυνε ανιδιοτελώς την τεχνική επίβλεψη του έργου διέθεσε, απ' την αρχή

Η Ιστορία της Λευκόβρυσης μέσα από τις Αναμνήσεις

Συντάχθηκε απο τον/την tsanidis

Δευτέρα, 10 Ιανουάριος 2011 02:32 - Τελευταία Ενημέρωση Τρίτη, 15 Μάρτιος 2011 19:28

έως το τέλος, και ολόκληρο το αντίτιμο της εργασίας του για την ανέγερση του ναού.

Όμως παρά το έργο τους και την προσφορά τους ξεχάστηκαν και περιέπεσαν στην λήθη του παρελθόντος

, ενώ θα έπρεπε για λόγους αβρότητας και ευγνωμοσύνης αλλά και για παραδειγματισμό των επερχόμενων γενεών, να ανακηρυχθούν τόσο το 2ο Σύνταγμα Πυροβολικού, όσο και ο αρχιτέκτονας Ιωάννης Πεκρίδης, δωρητές του ναού.

Υπηρετήσαντες Εφημέριοι, Κων/νος Χρήστου 1928~1932 καταγωγής Κ.Κωμη (Αρχ.Ι.Μ), Νικόλαος Τσιουμπλέκας 1933~1935 από Καρυδίτσα (Αρχ.Ι.Μ), Βενιαμίν Σκουταρόπουλος 1935~1938 (Αρχ.Ι.Μ.). Γεώργιος Κερίδης 1938~1977 γεννήθηκε στο Αγρίδιο Τραπεζούντας το 1898. Χειροτονήθηκε διάκονος την 21 Ιουνίου 1938 και πρεσβύτερος την 28 Αυγούστου 1938 υπηρέτησε στην Λευκόβρυση έως το 1977. Από το 1977 υπηρετεί στο χωριό ο ιερέας Αντώνιος Καλαμπούκας από Αγία Παρασκευή.

Ιερός Ναός Αγίας Μαρίας

Δυτικά του χωριού και σε απόσταση 500 περίπου μέτρων στην πλαγιά λόφου και μέσα σε πυκνό δάσος πεύκων, είναι κτισμένο

το εξωκκλήσι της Αγίας Μαρίας

. Ιδρύθηκε από τους κατοίκους του χωριού το 1929, όπως αναφέρθηκε και προηγουμένως, από διασωθέντα λείψανα παλιού εξωκκλησιού και επειδή, λόγο του ολισθηρού του εδάφους, παρουσιάσθηκαν ρωγμές στο κτίριο ανακατασκευάστηκε το έτος 1932 με νέες βάσεις και σχέδιο. Την σημερινή του μορφή την πήρε με την τελευταία ανακατασκευή το 1976, η οποία πραγματοποιήθηκε και πάλι με δαπάνες και εθελοντική εργασία των κατοίκων του χωριού.

Το ιερό του προσκύνημα, το οποίο προκαλεί στις ψυχές των χριστιανών απέραντο σεβασμό και ανέκφραστη κατάνυξη, εορτάζει κάθε έτος την 17η Ιουλίου και πολλοί προσκυνητές συρρέουν εις τη μνήμη του από την πόλη της Κοζάνης και των περιχώρων.

Ιερός Ναός Ιωακείμ & Άννης

Νότια του χωριού στα νεκροταφεία ιδρύθηκε το εξωκκλήσι των Αγίων Ιωακείμ και Άννης, εις μνήμη του Θεοδοσιάδη Ιωακείμ (1988) από τους κληρονόμους του. Ο Ιωακείμ γεννήθηκε το 1928 στην Κριμαία της τότε Ε.Σ.Σ.Δ.. Αποφοίτησε από το δημοτικό, και πέρα από την ρώσικη γλώσσα μιλούσε και την γερμανική. Το 1939 έρχεται στην Ελλάδα. Οι περισσότεροι των θυμόμαστε ως τεχνίτη ρολογιών, αν και στο επάγγελμα ήταν οπλουργός.

Απόδειξη των γνώσεων του στο αντικείμενο αποτελεί το παρακάτω περιστατικό. Όταν στην Χαρίσειο Γεωργική Σχολή στρατοπέδευε το 2ο Σύνταγμα Πυροβολικού, στην αδυναμία τους να επιδιορθώσουν ένα οπλοπολυβόλο, χρειάστηκαν τις υπηρεσίες του και σε λίγη ώρα το έλυσε και το επιδιόρθωσε.

Με τις φωτογραφίες του αποθανάτισε για πολλές δεκαετίες τη ζωή στο χωριό καθώς και της γύρω περιοχής. Επίσης μεγάλη αδυναμία του ήταν η ζωγραφική, στο καφενείο πίνοντας τον καφέ του, έπαιρνε τα πακέτα των τσιγάρων και ζωγράφιζε τις εικόνες του.

Δημοτικό Σχολείο

Το πρώτο πνευματικό ίδρυμα το οποίο λειτουργεί στον συνοικισμό είναι το **Δημοτικό Σχολείο**

Ιδρύθηκε από το κράτος

ως μονοθέσιο το έτος 1923

όταν μετά την ανταλλαγή εγκαταστάθηκαν στον συνοικισμό οι από Τουρκίας πρόσφυγες ομοεθνείς και παρ' όλο ότι υπήρχε μεγάλη έλλειψη διδασκάλων λειτούργησε αμέσως μετά την ίδρυση του.

Η Ιστορία της Λευκόβρυσης μέσα από τις Αναμνήσεις

Συντάχθηκε απο τον/την tsanidis

Δευτέρα, 10 Ιανουάριος 2011 02:32 - Τελευταία Ενημέρωση Τρίτη, 15 Μάρτιος 2011 19:28

Σ' αυτό συνετέλεσαν οι **ενέργειες του αείμνηστου ιερέα Πολυχρόνη Παπαδόπουλου** ο οποίος διακρινόταν για τον ζήλο του για τα γράμματα και είχε φλογερό πόθο να δει τα ελληνόπουλα της νέας ενορίας του να φοιτούν στο ελληνικό σχολείο, το οποίο ήταν παντελώς άγνωστο για αυτά πριν την άφιξη τους στην Ελλάδα.

Το έτος 1939 έγινε διαθέσιο και **το έτος 1966 τριθέσιο**. Για περίπου οκτώ έτη το σχολείο λειτουργούσε στο ετοιμόρροπο και ακατάλληλο από κάθε άποψη διαμέρισμα του τούρκικου τεμένους, το οποίο χρησιμοποιούταν και από τους Τούρκους ως διδακτήριο.

Το έτος 1929 αποφασίσθηκε η ίδρυση διδακτηρίου με προοπτική διτάξιου. Στην εκτέλεση του έργου συντέλεσαν εκτός από την κρατική αρωγή των 160.000δρχ. και οι μεγάλες προσπάθειες του τότε **διδασκάλου Σ.Περδίκας**, ο οποίος βοηθούμενος από τον πρόεδρο **της κοινότητας Χαρίλαο Πεκρίδη και του ιερέα Πολυχρόνη Παπαδόπουλου**, κατόρθωσε να βρει δωρεά κατάλληλου οικοπέδου έκτασης 1900τ.μ.

Πέτυχε με την προσωπική εργασία των κατοίκων και με την μεταφορά των οικοδομικών υλικών, την κατασκευή του διαθέσιου σχολείου.

Οι εργασίες του νέου διδακτηρίου άρχισαν τον Σεπτέμβριο του 1929 και ολοκληρώθηκε το έτος 1935. Κατά την εισβολή των Γερμανών υπέστη μεγάλες ζημιές. Καταστράφηκαν τα σκεύη, έπιπλα, τα όργανα της χημείας και η βιβλιοθήκη.

Το έτος 1983 κατασκευάζεται νέα πτέρυγα η οποία περιλαμβάνει δύο αίθουσες που θα φιλοξενήσουν μία τάξη του δημοτικού και το νηπιαγωγείο που έως τότε στεγάζονταν σε ενοικιαζόμενο χώρο. Έπειτα από τον σεισμό στις 13 Μαΐου 1995 το σχολείο υπέστη σοβαρές ζημιές και αποφασίζεται η ανέγερση νέου εξατάξιου διδακτηρίου.

Οι δάσκαλοι που υπηρέτησαν κατά καιρούς στο δημοτικό σχολείο Λευκόβρυσης είναι: Α.Μαυροματίδης, Κ.Γαύρος, Ι.Δημουλάς, Σ.Φανός, Ε.Κανάκης, Σ.Περδίκας, Ι.Καρανάνος, Ν.Καμπουρίδης, Ευανθ.Τσιντζιλη, Φ.Νικήτας, Ι.Παπαδόπουλος, Αικ.Ανδρεάδου, Α.Αλευρά, Φ.Περιστεροπούλου, Σ.Τσιρέκα, Κ.Τσιότσια, Λ.Μπατζης, Αναστάσιος Συμεωνίδης, Διαμάντο Συμεωνίδου, Δωροθέα Αντωνοπούλου, Δημήτριος Αντωνόπουλος κ.α.

Χαρίσειος Γεωργική Σχολή

Ανατολικά του χωριού στα σύνορα με την πόλη της Κοζάνης λειτούργησε για πολλές δεκαετίες η **Χαρίσειος Γεωργική Σχολή**. Ο **Παύλος Χαρίσειος** άφησε στην Κοζάνη **με διαθήκη του τα 2/3 της κτηματικής περιουσίας** του στη Βουδαπέστη με την υποχρέωση να ιδρυθεί η σχολή στη Λευκόβρυση. Το κληροδότημα ατόνησε αφού η περιουσία που άφησε ο διαθέτης στη Βουδαπέστη, με την αλλαγή του Ουγγρικού καθεστώτος μετά το Β' παγκόσμιο πόλεμο, εθνικοποιήθηκε από την Ουγγρική κυβέρνηση.

Στην έκταση της γεωργικής σχολής υπήρχε ανοιχτή δεξαμενή περίπου 40 τετραγωνικών μέτρων και βάθους 2 μέτρων, που χρησίμευε μάλλον για το πότισμα των κήπων και των ζώων της σχολής.

Εκεί περνούσαν τα καλοκαιρινά μεσημέρια τους τα παιδιά του χωριού καθώς και της Κοζάνης που κατέβαιναν συχνά για να παίξουν στα νερά της και να κολυμπήσουν στα λίγα τετραγωνικά της, χωρίς να λείπει ο κίνδυνος από το βάθος της δεξαμενής και την καθαρότητα του νερού.

Πιο πέρα ήταν τα βουτοστάσια και τα χοιροστάσια καθώς και ο οπωρώνας (από αμυγδαλιές και δαμασκηνιές) που χρησίμευε κυρίως για την εκπαίδευση των μαθητευόμενων στο κλάδεμα, στις καλλιέργειες και τις άλλες αγροτικές επιδόσεις. **Το 1941** χρησιμοποιήθηκε ως στρατόπεδο από τους Γερμανούς και έπειτα από το 2ο Σύνταγμα Πυροβολικού, ενώ στον εμφύλιο υπήρξε κατάλυμα των αμάχων των γύρω περιοχών.

Σήμερα στεγάζονται στο κτίριο της το Τμήμα Συγκοινωνιών της Νομαρχίας Κοζάνης, ενώ στα αγροτεμάχια της κατασκευάστηκαν το γήπεδο ποδοσφαίρου Λευκόβρυσης, το Κλειστό

Η Ιστορία της Λευκόβρυσης μέσα από τις Αναμνήσεις

Συντάχθηκε απο τον/την tsanidis

Δευτέρα, 10 Ιανουάριος 2011 02:32 - Τελευταία Ενημέρωση Τρίτη, 15 Μάρτιος 2011 19:28

Δημοτικό Γυμναστήριο.

Ν. Κοζάνης

Ελέγχου Οχημάτων (Κ.Τ.Ε.Ο.), η Δασική Υπηρεσία, το Κτηνιατρικό Εργαστήριο, η Κ.Ε.Π.Π.Η.Υ.Ε.Λ. Δ/νση Κτηνιατρικής, η Τοπογραφική Υπηρεσία, το Εργαστήριο Δημόσιων Εργων, το Τοπικό Κέντρο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ινστιτούτο Γεωλογικών & Μεταλλευτικών Ερευνών (Ι.Γ.Μ.Ε.).

Ακόμα εγκαταστάθηκαν υπηρεσίες του

, όπως το Κέντρο Τεχνικού

Υπέρ Πατρίδος

Οι κάτοικοι κατεξοχήν λαός φιλόπατρις διατήρησαν πάντοτε και ιδίως **κατά τον πόλεμο του 1940-41**

και εν συνεχεία κατά την γερμανική κατοχή και τους εθνικούς αγώνες, σταθερή πίστη και αφοσίωση στα εθνικά του ιδεώδη και κράτησαν το όπλο του Έλληνα πολεμιστή για να υπερασπίσουν το ανώτερο ανθρώπινο δικαίωμα, την Ελευθερία.

Τρία παλικάρια της: ο Γεώργιος Ζυμπάς, ο Δεκανέας Παναγιώτης της Καρυπίδης και ο Λοχίας Ευστάθιος Καλαϊτσόγλου

(2/12/1940-ύψωμα 1352 Πόγραδετς Αλβανίας) , πρόσφεραν το εαυτό τους στο βωμό της πατρίδας κατά τον Ελληνό – Ιταλικό πόλεμο, ενώ άλλα δύο ο

Δημήτριος Συγγιρίδης και Κωνσταντίνος Χατζηθεοδωρίδης

(τραυματίες) πότισαν με το αίμα τους το δένδρο της Ελευθερίας, το οποίο στόλισαν με πράξεις ηρωισμού και αυτοθυσίας. Στον πόλεμο του '40 σκοτώθηκε από ριπές γερμανικού αεροπλάνου και η Χατζηγεωργιάδου Σοφία μαζί με το δεκαπεντάχρονο γιο της, τρέχοντας να σωθούν προς τα νεκροταφεία του χωριού.

Εμφύλιος

Στον εμφύλιο πόλεμο σκοτώθηκε ο Πεϊμανίδης Φίλιππος. Στις 8 Μαΐου 1949 καθώς επέστρεφαν στο χωριό από το πανηγύρι στην Καρυδίτσα με το κάρο σκοτώθηκαν από νάρκη τέσσερα παλικάρια, **οι Αροτσιδής Ιωάννης 22 ετών ν, Αροτσιδής Πάισιος 20**

Η Ιστορία της Λευκόβρυσης μέσα από τις Αναμνήσεις

Συντάχθηκε απο τον/την tsanidis

Δευτέρα, 10 Ιανουάριος 2011 02:32 - Τελευταία Ενημέρωση Τρίτη, 15 Μάρτιος 2011 19:28

ετώ ν, Σεραφειμίδης Στυλιανός 17 ετώ ν και Ηλίας Ευφόγλου 20 ετώ ν. Καθώ ς και η Παναγιωτίδου Αναστασία 50 ετώ ν.

Πρόεδροι

Το χωριό διοικούνταν από το κοινοτικό συμβούλιο , από το 1998 αποτελεί δημοτικό διαμέρισμα του Δήμου Κοζάνης. Οι κατά καιρούς **διατελέσαντες πρόεδροι** του είναι : Θ.Παπαδόπουλος, Α.Τσοπουρίδης, Χατζηγεωργιάδης Σάββας, Χαρίλαος Πεκρίδης, Γεώργιος Αμοιρίδης, Νικόλαος Ελευθεριάδης, Θεόδωρος Ζυμπάς, Θέμης Τουμπουλίδης, Παναγιώτης Λαφαζανίδης, Λάζαρος Μπατζής, Παναγιώτης Τσανίδης, Ιωάννης Χριστοφορίδης, Στυλιανός Αρουσιδης και Θεοδωρίδης Θεόδωρος.

Πάρεδροι δ.δ. Λευκόβρυσης του Δ.Κοζάνης διατέλεσαν

ο Ζυμπάς Θεόδωρος και ο Πουϊκίδης Κωνσταντίνος .

Ποδοσφαιρική ομάδα & γήπεδο

Ψυχή κάθε συλλόγου είναι το έμβλημα, η φανέλα, η προέλευση, η ιστορία, τα τρόπαια και βέβαια οι άνθρωποι. Η πρώτη ποδοσφαιρική ομάδα του χωριού μας **ιδρύθηκε το 1955** με πρωταγωνιστές τους

Παπαδόπουλο Νικόλαο, Τουμπουλίδη Χαράλαμπο, Καραγιαννίδη Ιωάννη , επονομαζόμενη “Νέα Ελλάς”. Το γήπεδο της ομάδας βρισκόταν στην περιοχή “**πέτρα**”,

στην πλαγιά του λόφου, η οποία οργώθηκε από τον Παπαδόπουλο Κωνσταντίνο, καθαρίστηκε από τις πέτρες, και με γκασμάδες και φτυάρια, αλφαδιάστηκε. Εκείνη την εποχή για να έχεις δικαίωμα συμμετοχής με την εκάστοτε τοπική ομάδα έπρεπε να είσαι χωριανός, δεν υπήρχε επίσημο πρωτάθλημα, γι' αυτό διεξάγονταν μόνο φιλικά παιχνίδια με

Η Ιστορία της Λευκόβρυσης μέσα από τις Αναμνήσεις

Συντάχθηκε απο τον/την tsanidis

Δευτέρα, 10 Ιανουάριος 2011 02:32 - Τελευταία Ενημέρωση Τρίτη, 15 Μάρτιος 2011 19:28

τις ομάδες των γύρω χωριών, η ανεπισημότητα των αγώνων δικαιολογεί την απουσία των δοκαριών (τέρματα).

Στις 2 Ιουνίου 1960 αναγνωρίζεται επίσημα από το πρωτοδικείο Κοζάνης

με την επωνυμία

Αθλητικός Σύλλογος "ΔΟΞΑ" Λευκόβρυσης

, και

στις 1 Αυγούστου 1969

μετονομάζεται σε

Αθλητικός Μορφωτικός Σύλλογος "ΔΟΞΑ" Λευκόβρυσης

(η οποία και διατηρείται εως σήμερα).

Το 1958 κατασκευάζεται νέο γήπεδο, για ακόμα μια φορά **με εθελοντική εργασία**, στην περιοχή της γεωργικής σχολής. Η κατεύθυνση του γηπέδου ήταν βορράς με νότο. Το 1969 αποκτά κατεύθυνση ανατολή με δύση. Με προσωπική εργασία των ποδοσφαιριστών της ομάδας κατασκευάζονται τα τζιμενταύλακα. Ο Θεόδωρος Μειχανετσίδης, με την μπουλντόζα, ανέλαβε να αλφαδιάσει το νέο γήπεδο. Για να καλυφθούν τα έξοδα της νέας διαμόρφωσης του χώρου, επειδή δεν υπήρχαν λεφτά, αυτά δηλωνόντουσαν ως έξοδα σε άλλες κοινότητες.

Την σημερινή του μορφή

, το γήπεδο, την απέκτησε στα τέλη την δεκαετία του '80 με την μετατόπιση του πιο νότια, και με έξοδα από τον εθνικό οργανισμό ΚΤΕΟ.

Πλέον το γήπεδο είχε αποκτήσει σύγχρονα για την εποχή του αποδυτήρια και υποδομή.

Οι παίκτες της ομάδας εκείνης της εποχής είχαν μεγάλο πάθος και αγάπη γι' αυτή. Η εκδήλωση αυτών των συναισθημάτων δεν φαίνεται μόνο από την προσωπική εργασία για την κατασκευή των γηπέδων αλλά και από το γεγονός ότι εργαζόντουσαν τσαπίζοντας αμπέλια, μαζεύοντας στα χωράφια αμύγδαλα ακόμα και ραδίκια για να τα πουλήσουν και να αγοράσουν τα απαιτούμενα όπως παπούτσια, μπάλες κ.α. . Επίσης κάθε Χριστούγεννα και πρωτοχρονιά ψάλανε τα κάλαντα .

Η ομάδα αποκτά την πρώ τη της πλήρης ασπρόμαυρη στολή, καθώς και τα δίχτυα του γηπέδου, το 1959 πουλώντας ο τότε πρόεδρος Κοσμίδης Νικόλαος ένα μοσχάρι.

Χαρακτηριστικό του πάθους τους είναι η παρακάτω αφήγηση **“μόνιμος ιατρός της ομάδας ” ο Παναγιώ της Κυριμπλίδης**

. Σε κάθε αγώνα στεκόταν μ' ένα βαλιτσάκι πίσω από την εστία

του τερματοφύλακα του Χρήστου Παγιωτίδη “Αττίλας”,

που ήταν συνεχώς ματωμένος λόγω της αυτοθυσίας του για να υπερασπιστεί την ομάδα. Στο ημίχρονο ενός αγώνα παίρνοντας το κέρασμα μας (που ήταν μια πορτοκαλάδα, λεμονάδα, γκαζόζα), ο “Αττίλας” χαϊδεύει το κεφάλι του και λέει -τι είναι αυτό και πέφτει στο έδαφος ένα χαλίκι”.

Τα παιχνίδια που άφησαν μνήμες ήταν τα ντέρμπι “των αιωνίων” με το Πρωτοχώρι, τα φιλικά παιχνίδια κάθε τρίτη μέρα του Πάσχα με την ομάδα του Κρόκου. Επίσης ιδιαίτερες μνήμες άφησε ο αγώνας **με την ομάδα του Μαυροδενδρίου**, ενώ η Δόξα Λευκόβρυσης προηγείτο με 1-0, οι φίλαθλοι του Μαυροδενδρίου μετακινούσαν τα δοκάρια και ταυτόχρονα ο διαιτητής από φόβο κρατούσε καθυστερήσεις έως ότου ισοφάρισαν και έληξε ο αγώνας.

Το 1962 αναμετρήθηκαν, κατά πολλούς, οι δύο καλύτερες ομάδες εκείνης της εποχής στην περιοχή μας, η Μ.Α.Σ. “ΔΟΞΑ” Λευκόβρυσης μέσα στην έδρα της **“Αστραπής”**

Μεσοποταμίας. Ο αγώνας ήρθε ισοπαλία (2-2). Η ομάδα της Δόξας με προπονητή τον Παναγιώτη Τσαπανίδη ήταν νεανική και όταν τους αντίκρισαν οι αντίπαλοι ρώτησαν τον Λάμπο Πεκρίδη “μ’ αυτά τα μωρά τι ήρθες να κάνεις” και τους απάντησε “εγώ δεν ήρθα να παλέψω εγώ μπάλα ήρθα να παίξω”.

Πολύ είναι αυτοί που δεν ξεχνούν **το φιλικό που διεξήχθη το 1970 μεταξύ Φ.Σ. Κοζάνης – ΜΑΣ “ΔΟΞΑ” Λευκόβρυσης (2-2)**, τότε που η Κοζάνη έκανε και την καλύτερη πορεία της στο πρωτάθλημα της Β’ Εθνικής και τερμάτισε έκτη.

Ο προπονητής της Κοζάνης Αγγελάκης δήλωσε “ αν είχα την ομάδα της Λευκόβρυσης θα ανέβαινα κατηγορία”.

Την τροπαιοθήκη της ομάδας κοσμεί το **πρωτάθλημα** Γ’ Κατηγορίας, Γ’ομίλου της Ε.Π.Σ. Μακεδονίας (Βορειοδυτικής) **την**

περίοδο 1973~74

. Το πρωτάθλημα β’ Κατηγορίας της Ε.Π.Σ. Κοζάνης

την περίοδο 1982~83

. Μία από τις μεγαλύτερες διακρίσεις της ομάδας μας ήρθε την περίοδο 1983~84, **επί προεδρίας Υψηλάντη Στυλιανού και προπονητή τον Κωσταντινίδη Τάκη**

Στο Δημοτικό στάδιο Κοζάνης με αντίπαλο τον Μακεδονικό Σιάτιστας όπου μαγικά συνδυαζόμενοι οι παίκτες κατορθώνουν **με γκολ του Χαράλαμπου Βογιατζή να κατακτήσουν με (1-0)**

το Κύπελλο της Ε.Π.Σ. Κοζάνης.

Η συνέχεια του κυπέλλου ερασιτεχνικών σωματίων δεν είναι ίδια. Στην επόμενη φάση του θεσμού αντιμετωπίζει την κυπελλούχο ομάδα της Ε.Π.Σ. Γρεβενών τον “Πυρσός” Γρεβενών και ηττείται με (0-2). Σε συνέχεια των επιτυχιών

δεν θα πρέπει να λησμονούμε

το πρωτάθλημα Β΄ ερασιτεχνικής της Ε.Π.Σ. Κοζάνης

την περίοδο 1994~’95, επί προεδρίας Παρχαρίδη Αγάπιου.

Ο τίτλος προήλθε από την ομοιογένεια που απέκτησε η ομάδα έπειτα από τρία χρόνια συνεργασίας των παιχτών **με προπονητή τον Παντελίδη Χρήστο** (όλοι καταγωγής Λευκόβρυσης). Το σημαντικότερο όμως είναι ότι

κατάφερε να τιμηθεί από την Ε.Π.Σ. Κοζάνης με την διάκριση του Ήθους

γιατί σ’ όλη την διάρκεια της περιόδου δεν αποβλήθηκε ποδοσφαιριστής της.

Κάθε παιχνίδι ήταν ιδιαίτερο. Όλο το χωριό γυναίκες, γέροι, παιδιά συνέρρεαν στο γήπεδο για να δουν τον αγώνα και δεν έλειπαν τα πειράγματα καθώς και τα κεράσματα από τον Μειχανετσίδη Παναγιώτη (Σπαρτιάτη). Χαρακτηριστικό αυτής της συμμετοχής του κόσμου, ήταν ο αγώνας του 1962 στο γήπεδο της Ξηρολίμνης. Το λεωφορείο που ναυλώθηκε πήγε και ήρθε τρεις φορές για να μεταφέρει τους φιλάθλους.

Ο φίλαθλος που αγάπησε όσο κανένας την ομάδα

είναι ο αείμνηστος

Παναγιώ της Παναγιωτίδης “Πανίκας”

. Χαρακτηριστική είναι η αφήγηση του παρακάτω περιστατικού “παίζαμε στην Νεάπολη, την ίδια ημέρα παντρευόταν ο Πανίκας στη Μολόχα και πήγαιναν στον γάμο, μόλις έφτασαν στην Νεάπολη ο αγώνας είχε ήδη ξεκινήσει, καθώς περνάνε μπροστά από το γήπεδο, βλέπει ο Πανίκας την ομάδα και λέει τον Λευτέρη Λιμνίδη, οδηγό του λεωφορείου - θα κατέβω να δω τον αγώνα και ύστερα πάμε να παντρευτώ.”.

Ο καμβάς όπου όλα ανθίζουν και σμίγουν κάνοντας το δυνατό σύνολο είναι το γήπεδο, η έδρα, η εστία σαν αυτή που εθελοντικά δημιούργησαν όλοι μαζί οι χωριανοί μας, όπου μεγαλούργησαν **ποδοσφαιρικές ιδιοφυΐες όπως ο Καραγιαννίδης Ιωάννης, Καραγιαννίδης Χρήστος, Μειχανετσίδης Θεόδωρος, Πάγκαλος Δημήτριος, Παναγιωτίδης Παναγιώ της, Πεκρίδης Βασίλειος, Πεκρίδης Μιχάλης, Πεκρίδης Στέλιος, Χρυσοστομίδης Χρήστος.**

Πολιτιστικός σύλλογος

Οι πρόσφυγες όσο και να ονειρεύονται την επιστροφή στο τόπο τους, πάντα προσπαθούν να ριξουν ρίζα στην νέα τους πατρίδα, κτίζουν ένα σπίτι, δημιουργούν μια μικρή επιχείρηση, συχνά ιδρύουν και πολιτιστικά σωματεία. Όπως τον **Εκπολιτιστικό Λαογραφικό Σύλλογο Λευκόβρυσης «Αναγέννηση» που γεννήθηκε στις 16 Μαΐου 1982**, για να μετονομαστεί σε Ιστορικό Λαογραφικό Σύλλογο Λευκόβρυσης “Διγενής Ακρίτας”. Οι σκοποί του συλλόγου είναι καταρχήν ιστορικοί. Προσπαθεί να εκπροσωπήσει την συνέχεια από τις **“χαμένες πατρίδες”**, όχι μόνο για την τοπική κοινωνία της Λευκόβρυσης αλλά και του ελληνισμού γενικότερα αφού υπήρξε από τα ιδρυτικά μέλη και συμμετέχει ενεργά στη **Παμποντιακή Ομοσπονδία Ελλάδος.**

Ο **Χατζηθεοδωρίδης Θεόδωρος, η Κερίδου Στέλλα, η Πετρίδου Ελένη, ο Παναγιωτίδης Αντώνιος και ο Βογιατζής Αναστάσιος** αποτελούν το πρώτο συγκροτημένο Δ.Σ. του Ε.Λ.Σ. “Αναγέννηση”. Το 1992 ο νεαρός τότε **Μειχανετσίδης Βασίλειος,** επηρεαζόμενος από τα γεγονότα με την ονομασία των Σκοπίων, καταφέρνει να κεντρίσει το ενδιαφέρον χωριανών για να ξανά συγκροτηθεί ο πολιτιστικός σύλλογος. Ξεκινάει με την επωνυμία **Ιστορικός Λαογραφικός Σύλλογος “Αλέξανδρος ο Μακεδών”** και έπειτα επικυρώνεται από το πρωτοδικείο Κοζάνης με την επωνυμία **Ιστορικός Λαογραφικός Σύλλογος Λευκόβρυσης “ Διγενής Ακρίτας” που διατηρεί έως σήμερα**

Σ’ αυτή την σύντομη διαδρομή του, ο πολιτιστικός σύλλογος δραστηριοποιείται δυναμικά, δημιουργώντας χορευτικά τμήματα ποντιακά αλλά και δημοτικά, **αναβίωσε το πανηγύρι προς τιμή της Αγίας Μαρίας** και κατάφερε να οργανωθεί με υλικότεχνικό υλικό (βιβλία, στολές, ηχοσύστημα υπαίθριων

εκδηλώσεων, καρέκλες και τραπέζια για τις εκδηλώσεις κ.α.).

Ως δωρητής

ανέλαβε τα έξοδα εξοπλισμού του Δημοτικού Σχολείου καθώς και της Εκκλησίας του χωριού.

Στο σημερινό χώρο των εκδηλώσεων

, βόρεια του χωριού στην περιοχή πευκάκια, ο οποίος δημιουργήθηκε

επί προεδρίας τοπικού συμβουλίου του Ζυμπά Θεόδωρου

, διαμόρφωσε με

δενδροφύτευση

του περιβάλλοντα χώρο και με την συνεισφορά δωρητών οργανώνει κάθε χρόνο την εστία των καλοκαιρινών εκδηλώσεων του συλλόγου. Με τα παιδιά του χωριού πραγματοποιεί εκθέσεις ζωγραφικής, βιβλίου, θεατρικές παραστάσεις.

Σε συνεργασία με το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης έγινε καταγραφή των μουσειακών εκθεμάτων του συλλόγου

Με το φωτογραφικό του αρχείο συμμετείχε σε εκθέσεις φωτογραφίας του Δήμου Κοζάνης.

Διατηρεί βιβλιοθήκη η οποία αναβαθμίζεται

συνέχεια.

Αυτό που

απομένει είναι να ολοκληρωθεί η εστία του συλλόγου γιατί πάντα όταν υπάρχει εστία υπάρχει και συνέχεια. Και μέσα απ' αυτή θα ζυμώνονται οι ανησυχίες και θα εκφράζεται η δημιουργικότητα όλων, ακόμη και των νέων κατοίκων.

Παρόλα αυτά η διαδρομή του συλλόγου είναι ακόμα νωπή και θα αποτιμηθεί στο μέλλον.

Το σίγουρο είναι ότι τα μέλη του συλλόγου, τα Δ.Σ. και χωριανοί έδωσαν περισσότερο ψυχής στο σύλλογο που είναι ο συνεχιστής της παράδοσης, της δημιουργίας και εκφραστής της τοπικής μας κοινωνίας. Όμως δεν θα πρέπει να λησμονούμε τον Μακρίδη Κωνσταντίνο ο οποίος έως το τέλος της ζωής του 27 Αυγούστου 1999, υπήρξε συνοδοιπόρος από την ίδρυση του συλλόγου και μάλιστα πάντα αφιλοκερδώς. Ο "Ξηλούρης" όπως τον φώναζαν χαϊδευτικά, γεννήθηκε στις 21 Ιουνίου 1927, αυτοδίδακτος λυράρης δεν απουσίαζε από τα μουχαπέτια, αφού η λύρα ήταν από τα σημαντικότερα κομμάτια της ζωής του. Πολλοί νεαροί πήραν τα πρώτα μαθήματα τους στην κεμεντζέ από αυτόν. Στις γιορτές των Χριστουγέννων παρά τα προβλήματα της υγείας του άφηνε πίσω την οικογένεια του, για να ακολουθήσει τα παιδιά του συλλόγου στα κάλαντα, με την φράση **«φεύω γιατί τα παιδιά κ' έχνε κεμεντζετσι»**

. Προς το τέλος της διαδρομής του, αποτιμώντας την προσφορά του στην παράδοση ομολόγησε ότι ο ζήλος του για την λύρα δεν του πρόσφερε όσα αυτός έχασε.

Οι κατά καιρούς **διατελέσαντες πρόεδροι** είναι ο Χατζηθεοδωρίδης Θεόδωρος, Μειχανετσίδης Βασίλειος, Βογιατζής Πρόδρομος, Τσανίδης Ιωάννης.

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

Από δακτυλογραφημένο κείμενο, από τον δάσκαλο Ιωάννη Παπαδόπουλο, 1969.

Αρχείο Ιστορικού Λαογραφικού Συλλόγου Λευκόβρυσης “Διγενής Ακρίτας”.

Εργατικοί και φιλοπρόοδοι (οι κάτοικοι του χωριού), αντικατάστησαν όλες τις παλιές κατοικίες με νέα σύγχρονα σπίτια. **Κατασκεύασαν δρόμους και υδραγωγεία**

αρδευτικά και αποστραγγιστικά έργα, ίδρυσαν πάρκα και εξοχικά κέντρα,

έκαναν αναδασώ σεις ακάλυπτων χώρων

και εν γένει πάσης φύσεως έργα προόδου και πολιτισμού, τα οποία αποτέλεσαν τους βασικούς παράγοντες μεταμορφώσεων του χωριού σε εξαιρετο τουριστικό κέντρο.

Και σήμερα κοντά στην πηγή **“Μπουνάρ”**, όπου άλλοτε κόαζαν φλύαροι βάτραχοι, ακούγεται το γλυκό τραγούδι του **ηλεκτροφώ νου**, στους ήχους του οποίου αντικατοπτρίζεται η ελκυστική και ανοιχτόκαρδη φυσιογνωμία δύο φωταγωγημένων εξοχικών κέντρων, ενώ από απέναντι, ο αέρας ο οποίος κατεβαίνει από την απότομη πλαγιά του λόφου, ενώνει **το σιγοψιθύρισμα των πεύκων με το γλυκό τραγούδι**, για να προσδώσει έναν εξαιρετικό τόνο στην γραφικότητα του νυχτερινού τοπίου.

Και εκεί, στην σκιερή τοποθεσία της πηγής, όπου άλλοτε στάθμευαν επί ώρες τα παντός είδους τετράποδα για να σβήσουν την δίψα τους στα γάργαρα νερά της, τώρα πολυτελείς κούρσες και άλλα τροχοφόρα, αφήνουν και παίρνουν τις συντροφιάς των ανθρώπων που έρχονται από την Κοζάνη και την γύρω περιοχή, ακόμα και από την **Αθήνα και Θεσ/νίκη** για να απολαύσουν το δροσερό και καθαρό αέρα του θελκτικού τοπίου και επί πλέον να δοκιμάσουν τα νόστιμα **κοτόπουλα**

τα οποία έγιναν πλέον φημισμένα για την νοστιμάδα τους **σε ολόκληρη σχεδόν την Δυτική Μακεδονία**

Τα ωραιότερα και πεντακάθαρα κέντρα, **η μαγεία του τοπίου**, τα κρυστάλλινα νερά της πηγής “Μπουνάρ”, και οι **διοργανώσεις χοροεσπερίδων και Ποντιακών βραδιών** και προπαντός η ευγένεια και η κατανόηση προς τον ξένο, αποτέλεσαν και εδώ **τα βασικά στοιχεία αύξησης της τουριστικής κίνησης** σε σημείο ώστε πολλές φορές, συντροφιάς ολόκληρες να μην βρουν θέση να καθίσουν και να περιμένουν να έρθει η σειρά τους για να τους περιποιηθούν.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. ΙΣΤΟΡΙΑ ΛΕΥΚΟΒΡΥΣΗΣ – ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ , 1969. Αρχείο Ιστ. Λαοφρ. Συλλόγου Λευκόβρυσης "Διγενής Ακρίτας"
2. ΤΑ ΠΑΡΑ ΑΛΙΑΚΜΟΝΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ – ΙΩΑΝΝΟΥ Δ. ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΥ, 1994.
3. ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΣΤΟ ΣΥΛΛΟΓΟ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΕΣ του Μ.Α.Σ. «ΔΟΞΑΣ» ΛΕΥΚΟΒΡΥΣΗΣ , 2009.

ΙΣΤΟΡΙΚΟΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΛΕΥΚΟΒΡΥΣΗΣ "ΔΙΓΕΝΗΣ ΑΚΡΙΤΑΣ"

ΕΚΔΟΣΗ 2009